

1886-07-15

AFSENDER

Eline Lange

MODTAGER

Joakim Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Omtalte personer:

Eline Lange

Agnete Skovgaard

Joakim Skovgaard

Arkivplacering:

Mappe 48 nr. 20

DOKUMENTINDHOLD

Eline Lange fortæller hvordan Joakim Skovgaard skal pleje den syge Agnete Skovgaard. Hun råder ham til at behandle hende som et barn, så hun ikke bliver bekymret, og at lægge eddikeklude under hendes fødder.

TRANSSKRIFTION

Mappe 48 brev nr. 20

d. 15 Juli 1886.

Kjære velsignede Joakim!

Gid jeg kunde finde de allerbedste Ord til at trøste og styrke og raade Dig med. Det har jo efter Dine sidste Breve og Telegrammet været os klart at Agnetes Sygdom er meget alvorlig. Efter min Erfaring og hvad jeg kan dømme efter Dine Beretninger er Ro og Stilhed det eneste eller vigtigste for hende; naturligvis med smaa Opmuntringer, at hun ikke skal fordybe sig i Grublerier. – Denne Trang til at gruble er hende jo saa ulig, ligesaavel som Utaalmodigheden, men begge Dele kommer naturligvis af den Sygdommen. Der hører en uendelig Taalmodighed til at pleje Syge, det passer mindst af alt til en higende Kunstner-Aand, men vi maa jo tage det, som Vorherre tilskikker. Du skal ikke ræsonere med hende eller tale for meget, naar hun kan finde sig i at ligge stille; tal helst

-2-

om ligegyldige og morsomme Smaating; - husk paa at en Syg maa behandles som et Barn. –

Du maa ikke tro at Fader eller jeg vil gjøre dig nogen Bebrejdelse, man skal lede længe for at finde saa kjærlig en Sjæl, som Din. Det gjør mig saa inderlig ondt at [hvis] Du har troet at mit Brev var fuldt af Bebrejdelser. Jeg skrev det i Spøg* og var saa inderlig glad ved at tænke paa mine 2 søde Børn og havde saadan Tillid til, at alt var Glæde og vilde vedblive at være Glæde, hvad der angik Eder.

Vel har jeg jo hele Vinteren havt en lille Bagtanke af Ængstelse over alt det meget, som Agnete oplevede, og at det gik Slag i Slag passede ikke til vor langsomme Natur; ogsaa ængstede vi os noget for Rejsen, thi at se saa meget, tager paa Nerverne; men nu troede jeg jo at alt var vel overstaaet, og glædede mig over at I var i Ro paa det dejlige Sted. – Jeg gjentager, at jeg ikke vilde gjøre Dig Bebrejdelser, men maaske nok paa en spøgende Maade minde om

*alt, hvad Du har skrevet i Spøg, har sikkert været fuldt forstaaet og vi have alle moret os inderligt derover. Kunde Du igjen skrive spøgefulde Breve!! –

-3-

Forsigtighed og Maadehold. Hvad Vinteren angaar, kan jeg jo bebrejde mig selv ikke at have brugt min moderlige Myndighed mere til at holde hende mere i Ro herhjemme; men og hvad Rejsen angaar, kunde vi maaske ogsaa have gjort Dig det endnu mere indlysende, at Agnete er en sart Natur og at vi egentlig hele hendes Liv have gaaet lidt paa Naale overfor hende. Men sund har hun jo altid været og om Gud vil forunde os det! vil hun blive det igjen! Et Bevis paa hendes Sundhed er jo, at hun aldrig har ligget til Sengs, siden hun blev voxen. Stakkels Barn! Hvor hun maa være lidende, siden hun er utaalmodig! Agnete utaalmodig! Det har jeg aldrig oplevet; Utaalmodigheden maa naturligvis komme af hendes nervøse Sygdomstilstand. –

Karoline siger at Chinenen altid gjør de Syge helt ude af det, – jeg er en Hader af Medicin, men indseer jo at den ikke kan undværes i saa alvorlig en Sygdom. – Jeg kan godt forstaa, at Du kalder de andre Læger til, fordi Du er i Angest for Din inderlig kjære Hustru, men gjør det hende ikke nerveus med de mange? Lad hende dog endelig ikke tale et Ord

-4-

italiensk. Bed de rare italienske Piger at lade være at tale, naar de ere hos hende, kan hun ikke nøjes med Tegn. – Lad hende for alting ikke høre Dine el. mine Breve; det kan hun paa ingen Maade taale! – Gastrisk Feber kan være saa forskjellig, men er altid afskyelig. Min Søster Hanne har havt den og nogle Maaneder efter fik Faer den; han laa vist i 4-5 Uger og skjøndt Sygdommen begyndte sidst i Januar, var han knap sig selv i September. Han laa ogsaa altid og spekulerede over sin Sygdom. Han kunde være tilsyneladende bedre i flere Dage og blive helt daarlig igjen. Maven var for det meste nogenlunde i Orden, men det som plagede ham værst, var en tyk belagt Tunge og Hovedpine. Mon de Smerter i Halsen som Agnete har, ikke ogsaa er nerveuse? Det gjør mig saa ondt for hende med den Søvnløshed, det er saa pinagtigt. – Kjære kjære Joakim! hold nu modet godt oppe, det hjælper paa Agnete! hun maa paa ingen Maade mærke, at Du er forknyt; hvor svært det er, veed ingen bedre end jeg. – Mon en ulden Klud, dyppet i hed Eddike, ikke kunde trække Heden fra Hovedet. Den skal bindes om fødderne med et 3kantet Tørklæde, Eddikekluden lægges under Fodsaalerne, om Aftenen og tages af om Morgen eller i Nattens Løb. Faaer hun ikke afsiet Ris med lidt Saft i, mon det ikke kan lokke, der kan ogsaa piskes Æg i. – Du skal naturligvis ikke skrive lange Breve, til os, det tager jo Din Tid fra

|Agnete. Skriv kun 2 Ord paa om hvordan det gaaer, saa ofte, Du kan.

Stakkels kjære Børn! Gud være med Eder Dag og Nat! Er det rigtigt at tumle saa meget med hende, naar hun sveder, skifte saa tidt, tager det ikke for meget paa Kræfterne. Saa vil vi lægge alt i Guds Faderhaand! Han veed jo hvad der tjener os bedst. Kjærlig Hilsen fra Moder.

2.15 Juli 1886.

Der vil en lags alle i Guds Skolekammer! Men ved jo
hvor det bliver at best. Høj. Månen fra Mødet.

Kære velsignede Zorin!
Giv i Smerte finde de allerbedste
Det vil at troste og skode og vende
Dj. med. Det har jo efter Dine sidste
Brev og Telegrammet været at Blot
at Agnetas Sygdoms er meget al-
vorli. Efter min Erfaring og kost
jo sin Dødsen efter Dine Beskrivelser
er Ro og Stillehed det eneste eller
vigtigste for hende, naturligvis med
sin Opiumtugter, at hun ikke skal
fordyr sig i Groublies. - Dine Trøst
vil at gruble og hende jo saa ulig, lig-
saa vel som Utaalmodigheden, men
hvis det kommer naturligvis af
den Sygdoms. Det høres en an-
der. Taalmodighed vil at påtage Syge og
det passer mindst af alt til en
higende Kunstner. And, men vi
må jo dog det, som Værre vil-
lides. Du skal ikke rosonere med
hende eller tale for meget, naar hun
saa finder sig i at ligge stille, det har

om ligegyldig og uinteressant Læs-
 ning; — kunde jeg at en Gang mere be-
 handle som et Bæm.
 Du var ikke saa stift eller
 vil gøre dig nogen Betrægtelse,
 man skal lade lang, for at finde
 saa godt en Gode, som du. Det
 gør mig saa indlydende, at du
 har troet at mit Brev var fuldt
 af Betræktelser. Jeg synes det i sig selv
 og var saa indlydende glad ved at høre
 fra mine 2 gode Bønder og havde
 sandt Tillid til, at alle var glade
 og vilde vedblive at være glade, hvad
 der angik eder.
 Det har i hele Vinteren haft en
 lidt Bælgende af Angstelse o-
 ver alt det megen, som Agnete op-
 levede, og at det gik Sleg; Sleg
 passer ikke til vor langsomme
 Natur, og saa angstede vi os no-
 get for Rejsen, thi at se det
 megen, længe fra Nerven, men
 nu troede jeg jo at alt var vel
 overstaaet, og glædede mig over
 at I var i. De var det dejlige
 Sted. — Jeg gentager, at jeg ikke vilde
 gøre dig Betræktelse, men maade nok
 på en spøgende Maade minde om

+ alt, hvad du har ønsket i
 skæbne og vi have alle været så indlydende derover. Skundt du
 om 10 min. eller 20 min.

Forsigtighed og Mædelighed. Hvad Vi
 heren angaar, Bør vi jo betragte mig
 selv. I de at have brugt min moder
 lig Hensigt mere til at holde hende
 mere. De begynder, men i hvert
 Øjeblik angaar, Bør vi i mædige
 ogsaa have gjort sig det endnu mere
 indgæende, at Agnete er en yndig
 Natur og at vi egentlig hele hendes
 Liv have gaaet lidt paa Naale o-
 verspændte. Men Bør vi har hun
 jo altid været og om Gud vil for
 mig at det, vil hun blive det
 igjennem. Et Børns paa hendes Liv
 er jo, at hun aldrig har ligget til
 Penge, siden hun blev voksen. Har
 hende Børn! hvor hun var mere
 lidende, siden hun er utaalmodig!
 Agnete utaalmodig! Det har
 jo aldrig oplevet. Utaalmodigheden
 var naturligvis Børn af hendes
 nervøse Sygdoms tilstand. -
 Caroline siger at Økimenen altid
 gjør de Lys held inde af det, - jo er
 en Hæder af Medicin, men indseer
 jo at den Bør den indvirkning: en
 alvorlig en Sygdom. - I den gode
 forstaa, at den Bør den andre Løse
 til, forstaa den er i Angest for den
 indvirkning Bør Nerven, men gjør det
 hende i de nervens med de mange?
 Det hende dog endog i de tale at Od

og Nat! Er det rigtig at hende saa meget mere hende, men
 hun søger, skifte den lidt, bærer det i de for noget paa Skole

alt, hvor du har været i Jylland, har indtil været fuldt af
skævt og ondt, have alle været og indvige derved. Skundt du
som Jyllandens smukkeste Ørind i!
om ligegyldig og morsomme Lær-
ding; — kunde jeg et en Iy mas be-
handle som et Børn.
Du var ikke for et Fæder eller I
vil gøre dig nogen Betræktelse,
man vil lade lunge, for at finde
en god og en Iy, som du. Det
gjør mig en indvige, end at du
har troet et vist Brev var fuldt
af Betræktelser. Iy synes det i Jylland
og var en indvige, glad og et lunde
jeg mine 2 gode Børn og havde
sendt Tillit til, at alt var godt
og vilde vedblive et vore glade, hvad
der angik Iy.
— Det har i hele Vinteren haft en
lids Bængsere af Angstelse o-
ver alt det meget, som Agnete og
ledede, og at det gik Sleg; Sleg
passer ikke til vor langsomme
Natur; og som angstede vi et no-
get for Rejser, thi at se det
meget, Læge og Nerve, men
nu troede Iy jo at alt var vel
overstaaet, og glædede mig over
at I var i. De var det Hejlig
Sted. — Iy gentages, at I vilde
gøre dig Betræktelse, men maade nok
jeg en epigramatisk Maade minde om

Agnete! Dit er den 2. af flere om hørfar det paa det
afte, du den. Hørfar Hørfar Hørfar! Gud være med eder begge

Helene. Det de rose italienske Pige
at lade vore at dale, naar de ere
høf hende, den kun ikke noget
med Tegn. - Lad hende for alting
ikke høre. Dine el. mine Brev. Det
den kun for ingen Maade teale! -
Gutrid Fede den vore den forstjelt, men
er altid afslagt. Min Pøtke Kanne har
høf den og nogle Menneder efter fob
Fær den. Han laa vist i 4-5 Uger og
Hjort Pygdommen begynde sidst i Ja-
nuar, var den Enge sig selv i Sep tem-
ber. Han laa ogsaa altid og gædelende
over sin Pygdom. Han kunde vore tilgæ-
tende bedre i flere Dage og blive helt
død i sig. Mæden var for det meste na-
gubende i Odor, men det som plagede
ham mest, var en lyp belagt Tunge og
Hovedpine. Mon de Smeke i Halsen
den Agnete har, ikke ogsaa er nervens
det gjor mig den oute for hende med den
Pøveløstet, det er den juncapigt. - Hørfar
Hørfar! hold den Modet godt oppe, det høf
per per Agnete! den men for ingen Maade
mæde, at den er forsmagt, hvor over det er, ved
ingen bedre end j. - Mon en mæden Hlud, det
pet i det Edde, ikke Gunde bedre Hørfar
Hørfar. Den det binder om Fødderne med et
3 kruset Fødder, EddeHluden lægge under Fø-
saalene, om afløsen og læge af om Morge-
nen aller i Natteud Løb. Fær den ikke afslæt
Ris med det Løft i, mon det ikke den Lødder
den den ogsaa piddet af i. - Den den
naturligvis ikke blive lange Brev
det at, det læge jo Dine Tid for